

معرفی کتاب

دکتر فریدون سیامکنژاد

نام کتاب:

گاشمار طب گوارش

نویسنده:

هلن لی

مترجم:

دکتر محمود هورمند

ناشر:

نشر خلوص

نوبت چاپ:

اول ۱۳۹۱

شمارگان:

۵۰۰۰ نسخه

قیمت:

رایگان

نگاشته‌اند:

می‌گویند دو چیز از آدمی به یادگار می‌ماند یکی نام نیک و آن دگر کار نیک.

این کتاب به نام‌ها و کارها می‌پردازد، به ثبت لحظاتی اثرگذار در رودخانه گذران تاریخ که وراثی زمان و مکان چونان عکسی در قاب، آن‌ها را به خاطراتی جاودان در اذهان بدل می‌سازد. از این روست که این کتاب نه بسان فیلم یا داستان بلکه همچون مجموعه‌ای از عکس‌های ماندگار و به روایت نویسنده، گاهشمار تلاش جانانه انسان است برای دست یافتن به زندگی بهتر، برای غلبه بر رنج و مرگ، برای رسیدن به ابدیت.

شاید در هیاهوی روزمرگی و فرورفتن در کالبد ماده و غفلت از معنی، خواندن این گاهشمار تلنگری باشد نه بر چرایی زیستن مان بلکه بر چگونگی بودنمان در این عمر کوتاه، باشد که در گذر زمان، قدر آنانی را بدانیم که بریده از آز نام و نان، بقراطوار عاشق انسان و التیام‌بخش آلام دردمندان‌اند.

در این جا یادآوری دو نکته را لازم می‌دانم، اول این که علی‌رغم تلاش فراوان در ترجمه متن، به‌ویژه بر گردان نام‌ها به فارسی، ایرادات و لغزش‌هایی به چشم خواهد خورد. از این رو، تذکر این اشتباهات مایع امتنان بسیار مترجم خواهد بود. دیگر آن که در این حدود ۱۲ سالی که از هزاره دوم میلادی گذشته چند تن از افرادی که نامشان در این کتاب آمده رخ در نقاب خاک برکشیده‌اند و چون اسلاف خود نامشان و صدالبته کارشان را در یاد آیندگان ماندگار کردند، نام‌هایی چون باروخ ساموئل بلومبرگ

کتاب گاهشمار طب گوارش که توسط همکارمان جناب آقای دکتر محمود هورمند ترجمه شده است، به مقالات، کتاب‌ها و نویسندگانی پرداخته که پیرامون دستگاه گوارش انسان نوشته‌اند، یا به رشته تحریر درآمده است.

اولین مورد به حدود ۱۵۰۰ سال قبل از میلاد برمی‌گردد که چنین آمده است: پاپیروس ابرس انواع علائم روده‌ای، ملین‌ها و کرم‌ها را شرح داد. در ادامه، به سال ۲۵ میلادی می‌رسیم و جالینوس. جالینوس اصطلاحات ژوژنوم و رکتوم (راست روده) را به کار برد. گوارش را فرآیندی دانست که در معده به عمل آمده و فرآورده‌های در شکل شیرهای سفیدرنگ به داخل کبد رفته و سپس از طریق وریدها در بدن به گردش درمی‌آیند. جالینوس را به حق می‌توان پدر داروسازی لقب داد. به همین دلیل در این قسمت تصویری از یک داروخانه ابتدایی آورده شده است.

کتاب با این قسمت خاتمه می‌یابد که: گونتریلابل از دانشگاه راکفلر در نیویورک، به خاطر کشف این موضوع که پروتئین‌ها تحت کنترل سیگنال‌های نهفته در ذاتشان در سلول جابه‌جا و مستقر می‌شوند جایزه نوبل را برد. این کشف به درک ما از مکانیسم مولکولی دخیل در بسیاری از بیماری‌های ژنتیک از جمله فیبروز کیستیک یا هیپرواکسالوری، و شناخت عملکرد دستگاه ایمنی کمک شایانی کرد. این مساله در سال ۱۹۹۹ اتفاق افتاد.

در انتهای کتاب نیز خلاصه‌ای از زندگی‌نامه مرحوم دکتر غلامعلی عبیدی آورده شده است. آقای دکتر محمود هورمند در مقدمه کتاب چنین

(در گذشته به سال ۲۰۱۱)، سرجمز بلک (در گذشته به سال ۲۰۱۰)، ادوین کربس (در گذشته به سال ۲۰۰۹)، سر ریچارد دال (در گذشته به سال ۲۰۰۵) و سر جوفری هانسفیلد (در گذشته به سال ۲۰۰۴)؛ روانشان شاد.

در آخر از دوست و همکار گرامی، جناب آقای دکتر اکبر عبداللهی اصل، مدیرعامل محترم شرکت داروسازی دکتر عبیدی، از بابت تقبل چاپ این کتاب سپاسگزاری نموده و ضمن توفیق روزافزون به روان پاک دکتر عبیدی درود می‌فرستم.

خانم هلن لی مؤلف کتاب نیز برای شرح بیشتر کتاب و این که چرا تالیف این کتاب را به عهده گرفته‌اند مطالبی را تحت عنوان مقدمه مؤلف به رشته تحریر درآورده‌اند که با هم می‌خوانیم:

درک نوین ما از گوارش بر پایه دستاوردها و مشارکت بسیاری از پزشکان و دانشمندان در طی سالیان متمادی استوار است. برای پی‌بردن به ارزش درخشانی که بدان دست‌یافته‌ایم، دانستن درباره زمینه و تاریخچه موضوع بسیار راهگشا خواهد بود. زیرا چنین پیشرفتی طی چند قرن به‌دست آمده و برپایه اصول علمی بنیادین بوده که شناخت ما کامل‌تر و شفاف‌تر شده است.

این کتاب به ثبت بعضی از نقاط عطف کلیدی در پیشرفت طب گوارش می‌پردازد که در طی هزاره گذشته رخ داده است. گرچه بعضی از این تلاش‌های برجسته در قرون اولیه انجام گرفته اما در واقع فقط در سال‌های آخر هزاره گذشته بوده که پیشرفت‌های چشمگیر و متعددی در شناخت و شیوه کار درمان به وجود آمده است. طبیعتاً چنین

پیشرفت‌هایی ارتباطی تنگاتنگ با پیشرفت در سایر حوزه‌های پزشکی داشته و این حقیقت در جای جای این کتاب متجلی است.

رخدادهای برجسته ذکر شده در این کتاب حقیقتاً مهم‌اند، اما این کتاب همه وقایع مهم را دربر نمی‌گیرد. از این‌رو، خواننده می‌تواند نظرات شخصی خود را درباره سایر رخدادهای پراهمیت عنوان کند و نویسنده به چنین پیشنهادهایی برای ثبت در چاپ‌های بعدی ارج می‌گذارد.

امید است که نقاط عطف شرح داده شده بتواند مرجعی جالب توجه و یادآور برای علاقه‌مندان باشد که مایلند درباره زمینه و روند پیشرفت در طب گوارش، بیشتر بدانند.

در آغاز هزاره جدید به نظر به جا می‌رسد که با نگاهی به گذشته، پیشرفت‌های شگرفی که در طی این مدت انجام گرفته است را ثبت کنیم.

ذکر این نکته ضروری است که این کتاب به‌عنوان بخشی از فعالیت علمی شرکت داروسازی دکتر عبیدی به رایگان در اختیار جامعه محترم پزشکی قرار می‌گیرد.

در خاتمه، از آقای دکتر محمود هورمند، همکار خوبمان تشکر کرده و ضمن قدردانی از ارسال کتابشان به رازی، مطالعه آن‌را به مخاطبان خویش توصیه می‌کنیم.